

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **R. L...**, bývajúcí v M., zastúpený JUDr. N. B., advokátom v M., proti žalovaným : **1/ Slovenská republika – Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR**, so sídlom v Bratislave, Nám. slobody č. 6, **2/ Slovenská republika – Ministerstvo vnútra SR**, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 6, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 9 C 249/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 21. septembra 2010 sp.zn. 8 Co 42/2010

t a k t o :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline z 21. septembra 2010 sp.zn. 8 Co 42/2010 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin rozsudkom zo 7. októbra 2009 č.k. 9 C 249/2008-96 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím P., keďže rozsudkom Okresného súdu Martin sp.zn. 13 T 63/2005 zo dňa 14.9.2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 1 To 353/2005 zo dňa 31.1.2006 bol oslobodený spod obžaloby podľa § 226 písm.a/ Trestného poriadku. Výšku škody vyčíslil na sumu 976,63 €, ktorú tvoria trovy obhajoby. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že kompetencie Železničnej polície prešli pod Ministerstvo vnútra SR a preto návrh žalobcu voči žalovanému 1/ Ministerstvu dopravy, pôšt a telekomunikácií SR vykazuje známky nedostatku pasívnej legitímácie a z tohto dôvodu návrh voči žalovanému 1/ v celom rozsahu zamietol. Čo sa týka žalovaného 2/ Ministerstva vnútra SR uviedol, že samotná skutočnosť, na ktorú poukázal žalobca, že v trestnom konaní bol spod obžaloby oslobodený, nie je základom nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Dôvod oslobodenia spod obžaloby tak ako to vyplynulo z rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 1 To 353/2005 zo dňa 31.1.2006 „aj keď bol obžalovaný dôvodne podozrivý, že sa dopustil

zažalovaného trestného činu, avšak výsledky dokazovania vykonaného pred súdom nevyznievajú jednoznačne a nie je to úplne ucelená reťaz tak priamych ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých by sa mohol vyvodit' bezpečný záver, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania, treba obžalovaného oslobodiť spod obžaloby“, neznamená, že vyšetrovateľ ako aj následne prokuratúra porušili svoje povinnosti, ktoré vyplývajú pre nich z Trestného zákona a Trestného poriadku. Z rozhodnutí trestných súdov totiž nevyplýva, že by k oslobodeniu spod obžaloby došlo z dôvodu, že by žalobca uvedený skutok nespáchal, resp. že by sa skutok nestal alebo nebol trestným činom. Citovaný rozsudok Krajského súdu v Žiline len konštatoval, že z vykonaných dôkazov nemožno vyvodit' bezpečný záver, že sa stal skutok, ktorý bol predmetom trestného stíhania a preto bol žalobca spod obžaloby oslobodený. Žalobu žalobcu teda aj voči žalovanému 2/ zamietol.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline rozsudkom z 21. septembra 2010 č.k. 8 Co 42/2010-126 potvrdil rozsudok okresného súdu. Vo veci samej pripustil dovolanie. Žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu, a poukázal, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vec správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. Na doplnenie uviedol, že v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci pre priznanie náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (t.j., takým, ktoré bolo vydané v rozpore s právnym poriadkom), je potrebné, aby bolo samotné rozhodnutie považované za nezákonné, pričom za takéto je ho možné označiť až vtedy, keď ho zruší, alebo zmení pre jeho nezákonnosť na to oprávnený orgán. Taktiež je potrebné, aby poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov (§ 6 cit. zákona). V prejednávanej veci síce žalobca podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu vyšetrovateľa, avšak jeho sťažnosť nebola dozorujúcim prokurátorom považovaná za dôvodnú a rozhodnutie vyšetrovateľa preto nebolo ako nezákonné zrušené alebo zmenené. Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že nedošlo k naplneniu všetkých predpokladov pre priznanie náhrady škody, ktorej sa žalobca domáhal titulom vzniknutých nákladov na obhajobu v trestnom konaní. Pokiaľ ide o to, či mal oslobodzujúci rozsudok v trestnej veci účinky aj na predchádzajúce rozhodnutia iných orgánov činných v trestnom konaní, k tejto otázke pripustil dovolanie v znení „či možno označiť za nezákonné podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri

výkone verejnej moci rozhodnutie policajného orgánu o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, ak v konečnom dôsledku bola osoba trestne stíhaná oslobodená spod obžaloby, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bola trestne stíhaná“.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť odvodzoval z ustanovenia § 238 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm.c/ Občianskeho súdneho poriadku – nesprávne právne posúdenie vo vymedzenej právnej otázke zásadného významu. Poukazoval na skutočnosť, že rozhodnutiu o zastavení trestného stíhania alebo oslobodzujúcemu rozsudku treba prisudzovať analogicky rovnaký význam ako má rozhodnutie prokurátora o zrušení uznesenia o vznesení obvinenia. Oslobodzujúcim rozsudkom bolo zrušené, resp. zmenené uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, lebo pominuli všetky účinky s tým spojené, t.j. žalobca už nebol povinný plniť povinnosti vyplývajúce z Trestného poriadku a nemusel sa dostavovať na predvolania, preberať rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, teda vyšetrovateľ a prokurátor stratili svoju moc odvíjajúcu sa od zákona. Žalobca sa v začiatku trestného stíhania riadne bránil a využíval opravné prostriedky. Nie je možné dávať za vinu žalobcovi, že by si škodu spôsobil sám. Vzhľadom k tomu, že nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení správne zisteného skutkového stavu, žalobca sa domáhal aby dovolací súd podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zmenil napadnuté rozhodnutie a priznal žalobcovi náhradu škody v sume 976,63 € so 7 % úrokom z omeškania od 12.5.2006 až do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania.

Žalobca v podaní pomenovanom ako doplnenie dovolania uviedol, že ak v konečnom dôsledku bola osoba trestne stíhaná oslobodená spod obžaloby, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bola trestne stíhaná znamená to, že „dostatočne odôvodnený záver“ policajného orgánu pri výkone verejnej moci nebol v súlade so skutočnosťami a dôvodmi uvedenými v jeho rozhodnutí o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Pokiaľ procesné rozhodnutie nie je v súlade s hmotným právom, je také rozhodnutie nezákonné. Z uvedených dôvodov možno označiť za nezákonné podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci rozhodnutie policajného orgánu o začatí trestného stíhania o vznesení obvinenia, v konečnom dôsledku bola osoba trestne stíhaná oslobodená spod obžaloby, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bola trestne stíhaná.

Žalovaní 1/, 2/ navrhli dovolanie žalobcu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 3 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

V ustanovení § 238 ods. 3 O.s.p. je odvolaciemu súdu zverené oprávnenie založiť výrokom v jeho rozsudku prípustnosť dovolania, v prípade, že toto rozhodnutie je zásadného právneho významu. Možnosť založiť prípustnosť dovolania neznamená, že by odvolací súd bol oprávnený vysloviť prípustnosť dovolania úplne ľubovoľne – zákon jeho voľnú úvahu ohraničuje do rámca posúdenia zásadnosti rozhodnutia po právnej stránke. Procesná možnosť odvolacieho súdu založiť prípustnosť dovolania nesmie ani v tomto rámci právnej zásadnosti rozhodnutia viesť k prenášaniam ťažiska rozhodovania odvolacieho súdu na súd dovolací. Odvolací súd sám sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi okolnosťami a svoj myšlienkový postup musí dostatočne odôvodniť aj s poukazom na všetky právne závery, ktoré zaujal. Odvolací súd nemôže odôvodniť pripustenie dovolania iba tým „pokiaľ ide o to, či má oslobodzujúci rozsudok v trestnej veci účinky aj na predchádzajúce rozhodnutia iných orgánov činných v trestnom konaní, odvolací súd k uvedenej otázke pripustil dovolanie“; takéto odôvodnenie je na úkor presvedčivosti odôvodnenia celého rozhodnutia vo veci samej, pretože by ho bolo možné považovať za náznak toho, že odvolací súd si nie je istý správnosťou svojich právnych záverov, či svojho právneho posúdenia veci a spolieha sa, že príslušné právne závery vysloví dovolací súd. Dostatočné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odvolací súd pripustil proti rozsudku dovolanie má v tomto prípade osobitný význam, nakoľko ak je dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p., dovolateľ je oprávnený napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu výlučne len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (iné dovolacie dôvody nemôže použiť), a to práve len v tej konkrétne vymedzenej otázke, pre ktorú bolo dovolanie pripustené. Predmetom súdneho posudzovania môžu byť potom len právne otázky (na riešenie skutkových otázok dovolací súd nie je oprávnený ani vybavený procesnými prostriedkami [§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.]) súvisiace s posúdením, či napadnuté rozhodnutie spočíva na správnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne

závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania, odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval.

Keďže zákon dáva oprávnenie odvolaciemu súdu pripustiť dovolanie proti svojmu rozsudku len výnimočne a za predpokladu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, odvolací súd musí v odôvodnení svojho rozhodnutia jasne uviesť, že vyslovil prípustnosť dovolania pre zásadný právny význam ním riešenej konkrétnej právnej otázky, resp. konkrétnych právnych otázok. Ako už uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 28. februára 2001 sp.zn. 2 Cdo 114/2000 (viď R 6/2004) v súlade so zásadou preskúmateľnosti, presvedčivosti a zrozumiteľnosti súdnych rozhodnutí musí odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia právnu otázku, pre ktorú pripustil dovolanie, sám vyriešiť, musí vysvetliť, z akých dôvodov, z viacerých v konaní vyslovených právnych názorov, považoval za správny ten, z ktorého pri posúdení veci vychádzal. Ak tak neurobí, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné čo treba považovať za vadu konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p., ku ktorej musí dovolací súd prihliadať v zmysle § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. z úradnej moci.

Vymedzenie dôvodov pripustenia dovolania odvolacím súdom ako aj odôvodnenie právnej otázky, pre ktorú pripustil dovolanie (viď uvedené vyššie), nie je v súlade s vyššie uvedenými zásadami; nie je totiž riadne, jasne a zrozumiteľne odôvodnené a vyriešené. Vymedzenie dôvodov, pre ktoré odvolací súd pripustil dovolanie, odvolací súd náležite neodôvodnil, nevyplýva z neho, prečo považuje z hľadiska predmetu konania túto otázku za právnu otázku zásadného právneho významu a taktiež túto právnu otázku zásadného právneho významu, pre ktorú pripustil dovolanie sám neriešil ani z nej pri posúdení veci nevychádzal.

So zreteľom na uvedené dovolaciemu súdu nezostalo iné, ako zrušiť napadnutý rozsudok dovolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Vzhľadom na výskyt vady konania v zmysle § 242 ods. 1 O.s.p. nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu, či napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2012

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová